

Helpt bidden wel?

Handreiking voor leiders van kleine groepen

In deze handreiking voor een groepsbijeenkomst van de kleine groep staat deze vraag centraal: 'Helpt bidden wel?' Dat is een vraag die bij veel gelovigen (en ongelovigen) leeft. Misschien is het ook je eigen vraag wel. En anders zijn er zeker leden van je kleine groep die hiermee worstelen. Het is goed om daar eens samen over door te praten. Dit ook in het kader van het jaarthema 'Bidden is het beste begin'.

Suggesties

1. Als groepsleider zou je ter voorbereiding gebruik kunnen maken van wat Andries Bakker ons heeft aangereikt op de toerustingavond (PWO) van 1 december. In het onderstaande schema (onderaan deze handreiking vind je een uitgebreidere versie) kun je je gedachten opschrijven over de vragen waar de leden van je kleine groep volgens jou staan in hun geestelijke leven en op welke manier jij daar als leider van de kleine groep op reageert. Misschien heb je die vragen zo nog niet eerder gesteld. Ik hoop dat het dan een leermoment mag zijn dat je helpt om ook op een meer geestelijke manier te kijken naar de mensen uit de kleine groep en welke rol jij daarbij kunt spelen in het leiding geven aan de kleine groep.

Namen van de leden van je kleine groep	Waar staat hij/zij in zijn/haar geestelijke leven?	Op welke manier reageer ik hierop als kleine groepsleider?

2. Je kunt tijdens de bijeenkomst gebruik maken van de Bronwater die ik heb gemaakt bij de preek die ik gehouden heb op zondagmorgen 17 januari (het begin van de Week van Gebed).

Hier vind je de **preeksamenvatting** (Bronwater):

<http://www.josdouma.nl/bronwater/Bronwater%2020100117.pdf>

3. In de kleine groep waarin ik zelf deelneem hebben we gemerkt dat er altijd mensen zijn die de preek waarover we willen doopraten aan de hand van Bronwater niet hebben gehoord (omdat ze er die zondag niet waren). We hebben afgesproken dat we (als we ons uitgangspunt voor de kleine groepsbijeenkomst nemen in een gehouden preek) een week van te voren een mail rondsturen met daarin een link naar de luisterpreek (zodat je die thuis op je gemak achter je computer kunt beluisteren) en ook een link naar Bronwater.

Hier kun je de **preek naluisteren**:

<http://www.fonteinkerhaarlem.nl/luisterpreken/preek20100117josdouma.mp3>

4. Ook hebben we in onze kleine groep gemerkt dat het voor een goed gesprek samen toch heel handig is als iedereen een papier heeft met daarop de vragen of aandachtspunten. Dat kan Bronwater zijn, of een papier dat je als leider van de kleine groep zelf in elkaar draait als ondersteuning voor het geloofsgesprek. Zorg dat je voldoende exemplaren hebt geprint!

5. Neem de tijd om je voor te bereiden op de samenkomst!! Wees er biddend mee bezig. Trek er een dagdeel voor uit.

Mogelijke planning van een avond

20.00 uur	ontvangst
20.15 uur	ijsbreker
20.30 uur	Bijbellezing en gebed
20.40 uur	geloofsgesprek
21.50 uur	gebed als afsluiting

(A) Ijsbreker

De bedoeling is dat je niet zomaar met het onderwerp begint, maar dat je eerst contact maakt met elkaar. De ijsbreker biedt de mogelijkheid dat iedereen wat zegt en dat ook de zwijgers aan het woord komt. Een ijsbreker is een vraag waarop iedereen een antwoord geeft. Deze vraag sluit aan bij de actualiteit of bij het persoonlijke leven en heeft zo mogelijk ook al een koppeling naar het thema van de avond. Geef een rondje en laat ieder groepslid kort antwoord geven. Het is (nog) niet de bedoeling dat er uitgebreide gesprekken op gang komen.

- *Suggestie 1:* Vertel over die keer dat je ervaren hebt dat God echt gebeden verhoort.
- *Suggestie 2:* Wat bid jij (of: heb jij gebeden) in de tijd na de verwoestende aardbeving in Haïti?
- *Suggestie 3:* Je mag drie wensen doen. Wat zou je wensen?
- *Suggestie 4:* Noem iets waar jij je absoluut aan ergert en waarom.

(De eerste twee suggesties hangen nauw samen met het thema van de avond. De laatste twee staan er wat losser van. Veel meer suggesties vind je in het boek van Bill Donahue, 'Gemeente in kringen. Handboek voor kringleiders', blz. 113-119.)

(B) Bijbellezing en gebed

Markeer het begin van het vervolg van het samenzijn duidelijk door iets uit de Bijbel voor te lezen en te bidden voor het geloofsgesprek. Je kunt lezen: Matteüs 7:7-11 of Psalm 4 of een gedeelte dat je zelf aanspreekt als het gaat om het thema gebed. Je zou in enkele zinnen kunnen aangeven waarom je dit Bijbelgedeelte gekozen hebt en wat jou er zelf het meest in aanspreekt.

Voor het begingebied kun je je laten inspireren door deze woorden: *Vader, u bent onze God en u geniet ervan dat we nu samen zijn. We danken u dat u ons vanavond aan elkaar geeft om elkaar te bemoedigen en te helpen in ons geloof. Soms is dat geloof krachtig, soms ook zwak, maar we weten zeker dat u hoe dan ook van ieder van ons persoonlijk erg veel houdt. Helpt ons om die liefde met elkaar te delen. Geef dat we hier ook de veiligheid mogen ervaren om ons echt open te stellen voor elkaar. Bescherm ons daarbij door uw heilige Geest van wijsheid en bewogenheid. Dat vragen we in Jezus' naam.*

(C) Geloofsgesprek

Eerst nog maar een keer de kenmerken van het geloofsgesprek zijn! **1 Een open Bijbel:** het gaat erom dat Gods Woorden kleur geven aan ons gesprek. Het gaat niet om onze meningen, onze ervaringen en onze inzichten, maar om wat onze Heer zegt en hoe we dat moeten toepassen in ons dagelijks leven, in onze relaties, in onze mooie en onze moeilijke momenten. **2 Een open hart:** het gaat erom dat we persoonlijk zijn en ons hart en ons leven open stellen voor de ander. Dat is niet gemakkelijk, want het is heel kwetsbaar. Daar is een veilige omgeving voor nodig, met mensen die je kunt vertrouwen en die nooit misbruik zullen maken van je openhartigheid. **3 Een open oor:** het gaat erom dat we echt proberen te luisteren naar wat God zegt, naar wat de Geest ons wil duidelijk maken én dat we echt luisteren naar de ander als hij of zij iets moeilijks of iets moois vertelt. Juist door de ander heen kan de Geest je ook aanspreken: we hebben echt elkaar nodig om Gods woorden te horen en ze in de praktijk te brengen.

In het vervolg van deze handreiking vind je een aantal elementen die structuur en richting kunnen geven aan het gesprek. Maak zelf een keuze uit de blokjes en kies eventueel ook een andere volgorde. Uiteraard kun je zelf ook andere elementen inbrengen.

1. Lees de citaten van Larry Crabb (een gelovige auteur) en van Edward Boyd (een ongelovige) en praat met elkaar door over deze vraag: Wat herken je van wat hier gezegd wordt?

- a) "Nadat ik mezelf al meer dan 50 jaar een christen noem, balanceer ik soms op het randje van het atheïsme. Ik weet dat dat overdreven klinkt, en misschien is dat het ook wel. Maar het leven kan het moeilijk maken om te geloven dat er een goede en liefdevolle God bestaat of dat, als hij bestaat, hij veel macht heeft. Zoveel gebeden blijven onbeantwoord, zelfs goede gebeden die helemaal niet egoïstisch klinken, zoals aan God vragen om een ziek kind te genezen of om een werkloze vriend aan een nieuwe baan te helpen. Ik ben vertrouwd met het gangbare christelijke perspectief: geen enkel gebed blijft

onbeantwoord. God hoort elk gebed en reageert op één van deze drie manieren: hij zegt ‘ja’, hij zegt ‘nee’ of hij zegt ‘wacht’. Dat perspectief mag theoretisch en misschien zelfs theologisch dan misschien wel kloppen, maar wordt persoonlijk lang niet altijd als bevredigend ervaren. Het kan zelfs ontstellend frustrerend zijn. Er gebeuren goede dingen. Er gebeuren kwade dingen. Het lijkt allemaal zo wispelturig, zo toevallig, zo machteloos in handen van een onverschillige God, als er al een God is.” (Larry Crabb, in: *Real Church*)

“Ik zie niet dat bidden ooit helpt. En dat niet alleen, ik zie ook niet hoe bidden ooit kán werken. Als God goed is en almachtig en zich om ons bekommert, dan wil Hij toch al steeds het beste voor ons? Dan zou Hij er toch al mee bezig zijn om voor ons te doen wat Hij maar kan? Waar vraag je dan nog om in je gebed? Om Hem nog meer te laten zorgen? Hij wordt toch geacht alles te doen wat Hij kan? Of ga je Hem vertellen over een of ander probleem, zodat Hij er wat aan kan gaan doen? Hij wordt verondersteld alles al te weten. Dus je kunt Hem nergens over informeren, je kunt Hem er niet toe verleiden om iets te doen, en je kunt Hem niet machtigen om iets te doen. Dus wat ben je dan toch aan het doen als je bidt? Het hele gedoe lijkt me complete tijdverspilling.” (Greg Boyd, in: *Brieven van een scepticus*)

2. Benoem met elkaar situaties waarin je ervaren hebt dat God gebeden niet verhoord heeft (tenminste niet op de manier waarop wij dat graag zouden willen). Denk aan gebed om genezing, gebed om herstel van een relatie, gebed om geloof voor een familielid dat niet gelovig is etc.

3. De vraag (of: verzuchting, twijfel) ‘Helpt bidden wel?!’ kan als een schaduw over je gebedsleven liggen. In de preek heb ik zeven overwegingen gegeven die als doel hebben je aan te moedigen toch te blijven (of te gaan) bidden. Ze zijn te vinden in Bronwater (hieronder staan ze ook nog een keer). Praat met elkaar door over deze vraag: Welke overweging ervaar jij echt als behulpzaam om toch met meer overtuiging aan God om dingen te vragen in je gebed?

(1) Het is belangrijk om het verschil te zien tussen twee manieren van bidden. Wil ik Gods aandacht op mij richten of wil ik mijn aandacht op God richten? Gaat het me om Gods zegeningen of gaat het me om God zelf? Heeft mijn gebed als doel dat God verandert of dat ik verander?

(2) Boven onze twijfels uit stijgt Gods intense verlangen dat we bidden. Blijkbaar maken onze gebeden op een of andere manier deel uit van zijn plan, ook al blijft dat voor ons een mysterie.

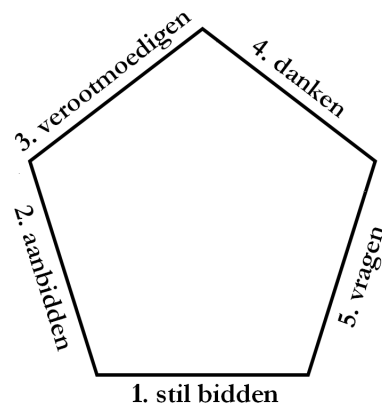
(3) Dat er zoveel geestelijke strijd is rond ons vraaggebed duidt erop dat de tegenstander hier hard aan het werk is. Hij weet misschien beter dan Gods kinderen hoe belangrijk de gebeden in Gods plan zijn!

(4) Het is belangrijk om te leren bidden ‘in Jezus’ naam’ (Joh. 15:7 en 16:24). In zulke gebeden klinkt altijd door wie Jezus is en wat Jezus wil: ons verlangen is opgewekt door Jezus’ openbaring.

(5) “De huisregel van het koninkrijk is: vragen. Het is een regel die voor iedereen geldt. Als zelfs onze koning en Heer Jezus hiervan geen dispensatie wordt verleend, dan zal die regel zeker niet versoepeld worden omdat u of ik dat graag willen” (C.H. Spurgeon)!

(6) Vragen heeft alles te maken met het vrijkomen van de zegeningen die God voor ons klaar heeft liggen. In de hemel zijn pakhuizen vol met dozen waarin de zegeningen voor ieder kind van God klaar liggen. Maar als we er niet om vragen, kan God ze niet geven. De volgorde is: ‘Vraag, en er zal je gegeven worden’ (Mat. 7:7). Jakobus schrijft: ‘U krijgt niets, omdat u niet bidt’ (Jak. 4:2).

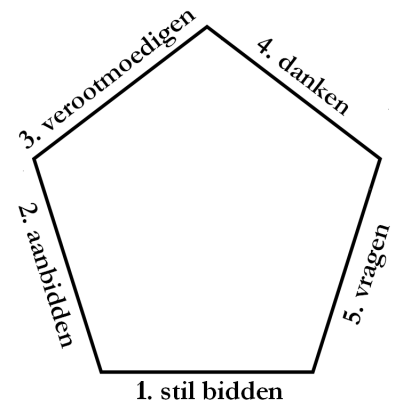
(7) De twijfels rond de verhooring van onze vraaggebeden spelen zo niet bij de andere vormen van gebed waartoe we geroepen zijn: stil bidden, aanbidden, verootmoedigen en danken. Wie deze gebedsvormen als basis beoefent zal steeds meer leren om in overeenstemming met Gods wil te vragen om wat God wil geven.

4. In de preek vertelde ik een verhaal (gevonden in het boekje 'Het gebed van Jabes'). Hieronder vind je dat verhaal (het hoort bij overweging 6). Lees het verhaal voor (of vertel het in je eigen woorden) en laat iedereen reageren op het verhaal. Welk element treft je? Ben je het eens met het verhaal? Vind je het verhaal kloppen?

Meneer Jansen sterft en komt in de hemel. Een engel staat hem op te wachten en geeft hem een rondleiding. Tussen de pracht en praal van engelenkoren, gouden straten en schitterende huizen ziet Jansen een eigenaardig gebouw. Hij denkt dat het een reusachtig pakhuis is, want er zitten geen ramen in, alleen een deur. De engel reageert aarzelend, als Jansen vraagt of hij er binnen mag kijken. 'Ik denk niet dat je wilt zien wat daarbinnen ligt', zegt hij tegen de nieuwkomer. In de hemel zijn toch geen geheimen! zegt Jansen in zichzelf. Wat zou daarbinnen dan voor ongelooflijks te zien zijn? Deze vraag laat hem niet los. Dus zodra de officiële rondleiding is afgelopen, vraagt hij opnieuw of hij een kijkje mag nemen in het gebouw. Eindelijk geeft de engel toe. Als de engel de deur open doet, loopt Jansen hem bijna omver, zoveel haast heeft hij om binnen te komen. Het enorme gebouw blijkt helemaal gevuld te zijn met rekken vol dozen, de ene rij na de andere, van de vloer tot het plafond. Het zijn mooie witte dozen met rode linten eromheen. 'Op al die dozen staat een naam' mompelt Jansen. Dan draait hij zich om en vraagt aan de engel: 'Heb ik ook een doos?' 'Ja', zegt de engel en probeert hem naar buiten te loodsen: 'Echt, als ik u was...' Maar Jansen rent al weg om in de rij van de J zijn doos te zoeken. De engel volgt hem hoofdschuddend. Hij heeft Jansen net ingehaald, als die het rode lint van zijn doos haalt en het deksel open doet. Jansen kijkt in de doos en als hij ziet wat erin zit, slaakt hij een diepe zucht. De engel heeft dit al ontelbare keren meegemaakt. In de witte doos zitten alle zegeningen die God aan Jansen wilde geven toen hij nog op aarde was... als hij er maar om had gevraagd.

5. Geef tenslotte aandacht aan de schijf van vijf voor een gezond gebedsleven. Attendeer elkaar erop dat ons bidden vaak begint bij aspect 5: vragen (en soms misschien zelfs helemaal opgaat in vragen: een soort wensenlijstje voor God). Probeer met elkaar af te spreken om in je persoonlijke gebedsleven de schijf van vijf toe te passen en om elkaar de volgende keer te vragen hoe dat gegaan is. Meer over de schijf van vijf: <http://www.josdouma.nl/bronwater/SchijfVanVijf.pdf>.

(D) Gebed

Je zou als leider van de kleine groep een gebed kunnen voorbereiden waarin je de vijf elementen van de schijf van vijf terug laat komen. Je kunt ook kiezen voor een kringgebed. En je kunt voordat je voorgaat in een slotgebed vragen of er nog aandachtspunten voor het gebed zijn.

Tenslotte

Nogmaals: je bent als groepsleider vrij om aan deze handreiking elementen toe te voegen of er elementen uit weg te laten. Wees hierin zelfstandig en let op de behoeften van de groep. Overigens heb je ook de vrijheid om deze handreiking op de voet te volgen!

Ik hoop en bid dat jullie een inspirerende en bemoedigende samenkomst zullen hebben!

In Christus verbonden,

Jos Douma
woensdag 20 januari 2010

